

Samenvatting 3e bijeenkomst 3 oktober 2018

Aanwezigen:

Maaïke van Weering, Albert van Heijningen, Hans den Hollander, Marcel Alderden, Wim Ouwerkerk & Bertie Starmans

Actiepunten bijeenkomst 31 juli:

- Wim en Co zullen nog bij webmaster Kees van Kralingen navragen of er op de Meerewijck 1 website een pagina kan worden geplaatst zodat informatie over duurzaamheid hier geplaatst kan worden.
- Maaïke zal nog contact opnemen met de bewonerscommissie die zich bezig houdt met verschillende zaken waaronder de website optimaliseren.

Actiepunten bijeenkomst 17 juli: discussie over het wel/niet na-isoleren van de spouwmuren in verband met schimmel en vochtplekken als gevolg van “vervuiling” in de spouwmuren.

- Marcel geeft aan dat isolatie van belang is én dat isoleren van vloer en dak de grootste winstpunten zijn. Om vocht uit je huis te krijgen is het ook belangrijk om te kunnen ventileren. Met een vochtmeter kan je meten of er vocht in de muren zit. Als er geen verschil is tussen de bovenkant en onderkant van een muur is de kans groot dat het isoleren van spouwmuren interessant is.

Materiaalvochtigheidsmeters:

Een vochtigheidsmeter of protimeter is een apparaat om de vochtigheid van bijvoorbeeld hout en muren te meten. Hoe lager de weerstand, des te hoger is de vochtigheid van het gemeten oppervlak. Professionele vochtmeters kosten tussen 200 en 1200 Euro. Voor kleinschalig gebruik worden er meters aangeboden vanaf 20 Euro, echter een degelijk model voor thuisgebruik kost ongeveer 100 Euro kosten. Vochtmeters zijn ook te huren, de prijs varieert tussen 10 en 25 Euro, afhankelijk van de maximale meetdiepte en de meetbare materialen.

- Er is gezocht naar de onderbouwing van tegengestelde opvattingen over het na-isoleren van spouwmuren bij “vervuiling” en het daardoor mogelijk ontstaan van vochtproblemen. Er is heel weinig onderzoek/onderbouwing te vinden naar/van de wel/niet doen opvattingen. Voor zover bekend heeft alleen Milieu Centraal in 2015 gedegen onderzoek laten doen door TU Delft, faculteit bouwkunde en AaCee Bouwen en Milieu. Opdrachtgevers waren, naast Milieu Centraal, RVO Nederland en het ministerie van Binnenlandse Zaken. Hieronder een samenvatting:
  - Een spouwmuur mag nooit helemaal gevuld worden, anders krijg je vochtproblemen
Sommige mensen denken dat er lucht in de spouw moet zitten om vochtdoorslag te voorkomen en aanwezig vocht via ventilatie af te voeren. Dat is niet waar. Als de isolatie goed wordt uitgevoerd, laat een volledig met isolatiemateriaal gevulde spouw geen vocht van buitenaf door. Ventilatie van de spouw is ook niet nodig: het draagt nauwelijks bij aan de droging van het metselwerk en kan dus zonder bezwaar achterwege blijven, mits het metselwerk in goede staat en niet vorstgevoelig is.
  - Als er bouwafval of speciebaarden in de spouw zitten, kun je hem niet isoleren
Bouwafval en speciebaarden (uitpuilende stukken cement) kunnen inderdaad voor problemen zorgen, maar alleen als je ze laat zitten. In uitzonderlijke gevallen kan de geïsoleerde spouwmuur dan vochtdoorslag geven. Maar bij de meeste woningen kan een vervuilde spouwmuur prima schoongemaakt worden. Het na-isolatiebedrijf moet volgens de richtlijnen van de branche vooraf onderzoeken of er vervuiling in de spouw zit. Het is verstandig om na te gaan of het na-isolatiebedrijf gecertificeerd is, of ze de spouw goed hebben onderzocht en of het vuil goed verwijderd kan worden. Alleen als schoonmaken niet mogelijk is, kun je beter voor een andere isolatie kiezen.

- Spouwmuurisolatie is een belemmering voor verdergaande isolatie
Spouwmuurisolatie is geen technisch obstakel voor verdergaande isolatiemaatregelen. Sterker nog: als je een woning met spouwmuur energieneutraal wilt maken, is het juist nodig om ook de spouwmuur te isoleren. De isolatie beperkt convectiestromen in de spouw en vergroot de isolatiewaarde van de buiten- of binnen gevelisolatie die je laat aanbrengen.
Financieel gezien zou er wel een belemmering kunnen zijn. Spouwmuurisolatie levert voor weinig kosten al een grote besparing op de energierekening op. Verdergaande isolatie is duur en levert relatief gezien veel minder besparing op.
- Het rapport "Feiten en fabels over na-isoleren van spouwmuren – oktober 2015" is bijgesloten.
- *Nr. 62 heeft spouwmuur en kruipruimte na-isolatie in 1 keer laten doen door Maatwerk-isolatie (een partner van Thuisbaas). Na 12 maanden geen vochtproblemen waargenomen, wel substantieel lager gasverbruik gemeten. Maatwerk-Isolatie verzorgen een gratis offerte en geven korting voor "collectief" isoleren. Het vooronderzoek met een endoscoop van nr. 62 is gedaan door Chris Zuurhout. Desgewenst kan via de afdeling planning een afspraak gemaakt worden. Meer informatie www.maatwerk-isolatie.nl*

Suggestie en mogelijke investeringen: opladen elektrische auto's

Voor degenen die geen mogelijk hebben om aan huis te laden centrale plekken met vier of zes elektrische aansluitpunten voor auto's.

- Wat zijn de meest handige plekken zijn om elektrische oplaadpunten neer te zetten? Op het park of op de parkeerplek naast de haven voorbij de slagboom, bij de haven?
- Uitzoeken verschil laadpalen en zonnepanelen constructie
- Wat zijn de mogelijkheden voor oplaadplekken? Dakjes of dergelijke waar zonnepanelen op kunnen.
- Zijn er mogelijkheden zijn om gezamenlijk zonnepanelen te plaatsen tegen de afrastering van het park op de dijk van het hoogheemraadschap
- Hoe kan je bufferen? Is opslaan duurder dan terug leveren? Of is opslaan een mogelijkheid? Tesla accu? Andere vormen?
- Rondje energie leveranciers, wat doen ze, wat kunnen ze vertellen

Organisatie & subsidiemogelijkheden voor gezamenlijke energieprojecten

- Stichting of BV opzetten, daar investeren en vanuit daar een energiemaatschappij beginnen? Een uitgebreide handleiding over het collectief opzetten van een E-project is te vinden onder: https://www.hieropgewekt.nl/e-learning-collectief-zonproject/story_html5.html
- Wat zijn de mogelijkheden voor subsidie voor de vereniging?
- Zijn er mogelijkheden om een onderzoeksplan te laten subsidiëren?

Vervolg nulfase meting Meerewijk I

- Eerste doelstellingen: 1. huidige gasgebruik en 2. huidige opvatting duurzaamheid energie
Ad 1) Meer vragen dan alleen gasgebruik, bijv. hoe vaak is men thuis? Zie ook tabel Marcel.
Ad 2) Wat zouden bewoners de komende jaren op inzetten als het gaat om duurzaamheid?
Bijv.: Is er interesse om bepaalde zaken met meerdere woningen in te kopen? Bent u van plan om de komende jaren iets te gaan doen? Wat? Bent u zich aan het oriënteren? Wat?
Ad 3) Communicatie naar medebewoners: vragen de informatie door te sturen of de informatie op de website plaatsen (?) en een link naar de website op te nemen.

Bijlagen:

- A) Rapport Na-isoleren spouwmuren oktober 2015
- B.1, B.2 en B.3) Elektrisch rijden en laadpalen (eerste suggesties)
- C.1, C.2) Mogelijkheden gezamenlijke laadplekken en zonnepanelen
- D) Bijlage energiebesparende voorzieningen Marcel tbv nulfasemeting